

Kornelija Petr Balog

Odsjek za informacijske znanosti, Filozofski fakultet Osijek

OSNUTAK KATEDRE ZA KNJIŽNIČARSTVO, PEDAGOŠKI FAKULTET OSIJEK**(ak. god. 1998./1999.)**

Odsjek za informacijske znanosti pri Filozofskom fakultetu u Osijeku za svoj osnutak treba zahvaliti prvenstveno mr. sc. Veri Erl, dugogodišnjoj voditeljici Knjižnice Pedagoškog fakulteta u Osijeku.

Godine 1978. Vera Erl je na poziv uprave novoustrojenog Pedagoškog fakulteta u njegovu Knjižnicu iz Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek došla s prijašnjim iskustvom direktorice Narodne knjižnice i čitaonice Vinkovci. Te 1978. godine Knjižnica Pedagoškog fakulteta dobiva novi tristokvadratni prostor u središtu novoadaptirane zgrade današnjeg Filozofskog fakulteta, što joj kao novoj voditeljici omogućuje preustroj ove Knjižnice. Budući da je kao osoba bila sklona preuzimanju inicijative, a nije se bojala ni riskirati kada je to bilo potrebno, okruženje je te osobine prepoznalo i nudilo joj u pravilu mjesto čelne osobe knjižnica, predsjednice Društva bibliotekara Slavonije i Baranje, podpredsjednice HBD-a i dr. Voditeljska perspektiva, kao i činjenica da je tijekom svog dugogodišnjeg rada u knjižnicama vrlo dobro upoznala rad i narodnih i visokoškolskih knjižnica, pomogli su joj u organizaciji rada Knjižnice Pedagoškog fakulteta, koja postaje informacijski centar stručnog, znanstvenog i istraživačkog rada. Funkcija koju ova Knjižnica obnaša, kao i zadaće svih knjižnica, potaknuli su je na razmišljanje o potrebi studija knjižničarstva na području istočne Hrvatske.

Napominjem, Osijek je u svojoj povijesti i prije osnutka Katedre bilježio postojanje knjižničarske naobrazbe, bez obzira koliko skromne i koliko kratkog vijeka¹.

Stoga, na njezinu inicijativu, a u organizaciji Društva bibliotekara Slavonije i Baranje, 15. prosinca 1989. godine održan je dogovor o školovanju knjižničara na Pedagoškom fakultetu u Osijeku. Kako je Društvo bilo svjesno da novi studij neće biti moguće izvoditi bez stručne pomoći

¹ Naime, na Pedagoškoj je akademiji od ak. god. 1968./69. do 1976./77. (godine prerastanja u Pedagoški fakultet) na studijskoj grupi Hrvatskog jezika i književnosti postojao i jednosemestralni kolegij knjižničarstva. Taj je kolegij u vremenu u kojem se nudio odslušalo više od 500 studenata. Kasnije se još u ak. god. 1992./93. uspio uvesti jedan jednosemestralni kolegij pod nazivom *Informatologija*, opet na studiju Hrvatskog jezika i književnosti. Osim na akademskoj, knjižničarska su znanja nuđena i na srednjoškolskoj razini. Nakon 1977. godine srednjoškolski centar CUO Braća Ribar nudi knjižničarska znanja (od šk. god. 1977./78. do 1989./90.) te su tu 254 osobe bile osposobljene za rad u knjižnicama. (Vidi Erl, Vera; Petr, Kornelija. Studij bibliotekarstva na Pedagoškom fakultetu u Osijeku: da ili ne? // *Vjesnik bibliotekara Hrvatske* 39, 1-2(1996), str. 164-165.)

kolega i izvan Slavonije i Baranje, na sastanak su pozvani, pored predstavnika Pedagoškog fakulteta i Društva bibliotekara Slavonije i Baranje², i predstavnici Filozofskog fakulteta u Zagrebu, Hrvatskoga bibliotekarskog društva, Gradske i sveučilišne knjižnice u Osijeku te Zavoda za prosvjetno-pedagošku službu ZO u Osijeku. Nažalost, dalje od ovog sastanka nije se otišlo.

Međutim, mr. sc. Vera Erl nije odustajala od ove ideje. Uz podršku i odobrenje uprave Fakulteta 1996. godine, zajedno s Kornelijom Petr, provodi istraživanje među studentima treće i četvrte godine Pedagoškog fakulteta u Osijeku (na odsjecima hrvatskog jezika i književnosti, engleskog i njemačkog jezika i književnosti, razredne nastave, matematike, fizike i informatike) te među učenicima završnih razreda gimnazije iz Osijeka i okolice (Požega, Slavonski Brod, Vinkovci, Našice, Županja, Valpovo, Donji Miholjac i Osijek). Istraživanje je pokazalo da postoji interes za studij te da bi studij, kada bi se osnovao, imao studenata.

Rezultati ovog istraživanja prezentirani su članovima Hrvatskog bibliotekarskog društva na njegovoj 30. godišnjoj skupštini u Primoštenu 1996. godine, na kojoj su članovi HKD-a dali svesrdnu podršku pokretanju školovanja knjižničara u Osijeku.

Nakon toga uslijedile su pripremne radnje za osnutak nove katedre na Pedagoškom fakultetu. Vera Erl je od uprave Fakulteta dobila podršku te je prionula na izradu plana i programa, odnosno dokumentacije potrebne za pokretanje novog studija. Osim podrške Fakulteta i Sveučilišta J. J. Strossmayera, Vera Erl je veliku pomoć imala i kod kolega s Odsjeka za informacijske znanosti pri Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Katedra za knjižničarstvo osnovana je ak. god. 1998./1999., a njena prva predsjednica bila je mr. sc. Vera Erl, bibliotečna savjetnica, a vrlo brzo i viši predavač. Početak nije bio jednostavan – prvi su studenti upisani, nastava je krenula, a da je prva i jedina osoba uposlena na Katedri bila upravo njena osnivačica i predsjednica. Godine 1998./1999. upisani su prvi redovni studenti; 1999./2000. prvi izvanredni studenti u Osijeku; 2001./2002. izvanredni dislocirani studij u Zadaru; 2003./2004. dislocirani redovni studij u Vinkovcima.

Nastava je prve godine organizirana uz nesebičnu pomoć profesora sa zagrebačke Katedre za bibliotekarstvo (prof. dr. sc. T. Aparac Jelušić, prof. dr. sc. A. Horvat, prof. dr. sc. J. Lasić-Lazić, prof. dr. sc. A. Stipčević) te kolega iz osječkih knjižnica. Nakon prvog semestra, 2000. godine na Katedru dolazi mr. sc. Kornelija Petr, koja je u prvom semestru nastavu, odnosno vježbe, držala kao knjižničarka Pedagoškog fakulteta u Osijeku. Nakon te prve, za organizaciju najteže, godine na Katedru u stalni radni odnos dolaze 2001. godine prof. dr. sc. Tatjana Aparac Jelušić, doc. dr. sc. Srećko Jelušić, te se njihovim dolaskom stvaraju uvjeti za rast i razvoj Katedre koja je danas izrasla u Odsjek za informacijske znanosti koji trenutačno upošljava 17 nastavnika raspoređenih

² U to je vrijeme Vera Erl bila predsjednica te ujedno i predstavnica Društva bibliotekara na sastanku.

na tri katedre (Katedra za upravljanje knjižnicama i organizaciju informacija, Katedra za povijest knjige, nakladništvo i knjižarstvo te Katedra za zaštitu pisane baštine i suradnju baštinskih ustanova), a u osnivanju je i četvrta pod nazivom Katedra za teoriju informacijskih znanosti. Međutim, naš današnji rad i napredovanje ne bi bili mogući da moja prva voditeljica Knjižnice i prva predsjednica Katedre mr. sc. Vera Erl nije bila ustrajna u svojim nastojanjima da se za njena vijeka osnuje Katedra za knjižničarstvo na Pedagoškom fakultetu u Osijeku.